

Pesta 6/18 fauru.

Va est dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 6.

Anulu VIII, — 1872.

Pretiuu pe anu 10 fl., pentru Romani'a 2 galbeni.

Dani'a, Davi'a, Daci'a.

II.

Sê combinâmu acuma a supra numirii riurilor Danubius, Danapris si Danaster, la Romani si alte popóre, si sê cautâmu asemenea nume si mai departe in Europ'a.

Danubius la nemti se chiama Donau, la magiari Duna, la serbi Dunav, la Romani Dunare. A din radecina stramutatu in *o*, si *u*. (Riu de 220 de mile de lungu.)

Cu *o* mai este unu riu Don, candu-va Tanaïs (dupa unii din Danas) in Rusi'a (de 105 mile de lungu) si Donetiu unu riurelu ce curge in Don, si mai este unu riu Dona in Dania.

Don la tatari se numesce Duna si Tina, si in Rusi'a apuséna mai este unu riu Diina (7 o. mile de lungu) si in Poloni'a unu riu Dunajetz, ce curge in Vistul'a, si letii lu-numescu *Daugava*.

In cuventulu Dunare, silab'a din urma *re* nu are nici o ratiune, déca nu cum-va purcede din Duna-riu, si cuventulu Dunare e formatu prin influintia straina.

Danapris la straini e Dniper, la Romani Nipru; Danaster la straini e Dnister, la Romani Nistru, remanendu Dan, silab'a de radecina cu totulu afara.

Avemu temeiu, ca cuvintele Dan, Dani'a sê le cautâmu si la nordulu Europei in Dani'a de adi.

Istori'a dîce, câ Traianu batendu cumplitu de daci, o parte din daci a emigratu din tiéra, si a pornitu spre nordu.

Inca nu e doveditu cum trebue, câ unde s'au asiediatu acei daci? s'a combinatu inse cu multe motive, câ dacii au trebuitu sê se asiedie in Dania de adi.

Voiescu a contribuf si eu la intarira acelei combinâri. VEDIURAMU din cele premise, câ popórele mutandu-se, ducu cu sine numele tie-rei, riurilor, muntiloru, orasielor, familielor.

Dani'a (Dänemark) e unu regatu dintre cele 3 scandinavice cu latîmea sub gradurile geografice 53—57. Dani'a are dóue popóre, unulu de vitia germana, spre sudu si apusu, altulu numitu *danu* si *danesu* spre resaritu si nordu.

Sciinti'a inca nu a otaritu cu positivitate, câ de ce origine sunt dani? de si dupa prevalinti'a germanismului in limb'a danica, ei se numera intre popórele germane.

Istori'a Daniloru la inceputu e mitologica, si se baséza numai pe traditiuni, Phythias din Manilia pomenesce mai antâiu de Dani'a.

Ptolomeiu (740—760 ant. Cr.) o numesce Scandi'a Scandinavi'a, Jornandes vorbesce de dani.

Sato gramaticulu dîce, câ Dania si-a capetatu numele de la unu rege numitu Danu 250 d. Cr. Leibnitz dîce, câ Dani'a si-trage numele de la riulu Dona, séu Dina.

Scriitorii din evulu mediu nu i dîcu Dani'a, ci *Dacia* (Meyers Conv. Lex.) si acesti dani s'au numitu pe sine si daci in legile lor. La an. 1519 a esîtu „Vocabularium in usum dacorum“ de Cristiern Pedersen, din care se vede cã si in literatura s'au numitu daci. (Brockhaus Conv. Lex.)

Numele Dan s'a sustienutu si in partile nordice, a nume: Danemora, Danmora, Danderyd, Danmark in Svedia, Dannenberg in Hannovera, Dannewerk sêu Danawirke = vallum Danorum, etc.

La an. 1669 s'a tiparitu: „Roma danica“ harmoniam atque affinitatem linguae danicae cum lingua romana exhibens“ de Torquillus Baden. Acest'a nisuesc de a dovedi romanismu (in genere) in limb'a daniloru. Am percursu acest'a carte, si cu pucine esceptiuni, am aflatu cuvinte germane. Ce se atinge de unele parti gramaticale, prin cari diferéza de limb'a germana, voi pomeni ceva pentru curiositate in nota. *)

„Roma danica“ dóra mai tare confunda intrebarea, pentru cã dacii fugindu batuti de Traianu, nu au avutu timpu sê primésca romanismu in limb'a lor, éra Roma Italiei n'a avutu alte canale ca sê influintieze a supra Daniei in nordu. Deci e enigma romanismulu (latinismulu) in Dania!

Brockhaus Conv. Lexicon dîce: „Saxii, Anglii, frisii, jutii in secululu alu 5-le s'au dusu de pe insula (Dania) in Angli'a, si pe urma venira *danii* de cuprinsera locurile góle.“

Venirea acestora in Dani'a cade pe timpulu invasiuniloru mai grozave a supra Daciei, tierei nóstre, pe timpulu lui Attila. Ar fi trebuitu ca pe timpulu acest'a sê mai fia plecatu o parte de poporu din Daci'a nóstra, si sê se asiedie in Dani'a. (ce pana acuma nu se pomenesce) si in acelu modu amu intielege urmele de romanismu in Dania. Ar fi destulu de doveditu si numai asiediarea daciloru acolo pe timpulu lui Traianu.

At. M. Marienescu.

*) Limb'a danica — se dîce — de candu s'a cultivatu, a primitu multu germanismu, dar totu-si a ramasu mai móle. In limb'a danica:

a) articululu se pune la capetulu substantivulu.

b) are numai dóue genuri, unulu pentru masculinu si femininu, altulu neutru.

c) declinatiunea e numai in genitivu.

d) inaintea infinitivulu se pune at, ce Baden ludeuce din latinulu ad. etc. (Meyers Conv. Lex.)

Tacerea ei.

De candu scump'a-mi filomila
Cantulu ei a incetatu,
De-ar sci, plange-mi ar de mila,
Cãtu suferu neconsolatu.

Candú cantá, simtieam placere,
Me credeam multu fericitu;
Ér acum zacu in dorere,
De candu n'o-amu mai audítu.

Unu momentu de alinare
La dorerea ce simtiescu
Aflu numai in oftare
Candú portretu-i lu-privescu.

Candú me scolu si la culcare
Sbóra-mi cugetulu la ea,
Si adormu cu 'nfiurare:
Cã-ci dorerea-mi este grea.

Deminéti'a 'ndesceptare
Ochii candu mi i-am deschisu,
Ah! cu lacrima amare
Vedu cã tóte-au fostu unu visu.

Z. Antinescu.

Nu o mai iubescu.

— Novela originala. —

(Urmare.)

— Nu dar, — mi-dîse — dór nu-su orbu ca nici aceea sê nu vedu cãtu esti de tristu!... Mie nu mi-place cã te vedu totu asié. Vedi, dragulu meu, eu sum betranu, si scfi bine, cãtu am fostu si eri de morbosu, inse eu totu-si nu me intristezu atãt'a cãtu tine, si mi-facu voia buna pana candu mai potu!...

La infruntarea acésta n'am sciutu ce respunde si am tacutu.

— Tu siguru, — continuà dinsulu, — de aceea esti acum atãtu de tristu, pentru cã ai mai potutu reaflá pe copiliti'a, care, pe semne, te-a farmecatu pré tare!...

Eu acum ér am tacutu, cã-ci aflam si mai pucine cuvinte de respunsu.

— Vedi, — continuà ér dinsulu, — eu am venitu la tine ca sê-ti aducu o scire fórté imbucuratória relativa chiar la copiliti'a ta farmecatória, si tu, dreptu multiamire, taci si nu-mi respondi nimicu!

La cuvintele aceste inse, par că delocu am aflatu mii de cuvinte.

— Iérta-mi, bunulu meu unchiu, — m'am escusatu rapede, — iérta-mi, câ-ci m'am simțitu ce-va cam reu... Inse acum ti-respondu! ... Spune-mi te rogu, ce scire mi-ai adusu? ...

— Pe mane sér'a suntemu invitati la o serata splendida la contele T*.

— Si-apoi?... Numai asta-e scirea?...

— La naiba! — me infruntà unchiulu necasfıtu. — D'apoi atât'a nu ti-e destulu?... d'apoi tu nici atât'a nu poti calculá in tine, câ acolo vei poté reaflá si revedé pe copiliti'a ta adorata?...

— Bada, unchiule draga, — strigai tresarindu de bucuria, ba da!...

E bine, vedi dara! — mi-mai dıse. — Inse acum te lasu ér singuru, câ-ci eu am nesce lucruri si grabescu.

Si cu aceste unchiulu me lasà apoi singuru.

— Lucrulu se incurca totu mai siodu! — si-dıse elu indepartandu-se si suridiendu cu ingrigire. — Sermanulu ascépta acum cu sperantia fericita si cu nestemperu ardiotoriu, câ in serat'a de mane va reaflá pe copiliti'a aceea atâtu de rapitória, si care sémena atâtu de tare cu Ana, si mane elu va revedé pe — Ana, care e si copiliti'a aceea rapitória, si e si — Ana!...

— Dar ce sê facu? — se întrebà apoi, făcendu din umeri. — Eu trebuie sê-lu lasu in nebuni'a acést'a clasica!... Eu vreu ca sê-i mai vindecu odata amorulu seu estremu, si trebuie sê incercu acum si medicin'a cea mai estrema!...

— Cine ar fi vediutu, — mai continuà in sine suridiendu, — câ fotografi'a aceea si serat'a acést'a, aceste eventualități neasceptate, cari la inceputu me faceau sê desperu, câ nu-lu voiu mai poté vindecá de amorulu seu, acuma dupa o cugetare mai adanca, d'odata mi-aparu ca unu lécu minunatu, dar estremu si desperatu, câ-ci déca mane sér'a nu se voru intemplá tóte asié precum le-am calculatu si presupusu eu câ trebuie sê se intemple, atunci apoi numai Ddieu si santii din ceriu mai sciu ce se va intemplá din lucrulu acest'a!... Dar ce sê facu, eu o incercu si acést'a!...

Asié se ingrigea unchiulu meu de mine, si asié calculatiuni bizare si necredibile avea elu atunci candu eu asceptam cu fericire nespusa si ardeam de nestemperu dupa ór'a in care voiu revedé pe alu doile idealu alu meu, mai mandru si mai incantatoriu decâtu celu d'antâiu.

Si candu, in sér'a seratei, ne suiramu in trasura, ca sê plecâmu catra locuinti'a contelui T*, par câ trasur'a nu mi-inaintá destulu de rapede, si mi-ar fi trebuitu aripi ca sê sboru acolo mai iute.

Si in urma. dupa atât'a asceptare, am intratu cu anima palpitanda in salonulu de dantiu, unde se jocá Quadrillulu, si joculu acest'a erá chiar la capetu.

Eu mi-aruncau rapede privirea peste colónele jucatoriloru, si, de bratiulu amicului meu, a baronului Emiliu B*, diarfi éra pe copil'a mea cercata.

Par câ am diaritu pe Ddieu insu-si, asié mi-schinteaui ochii de fericire.

M'a incantatu candu i-am aflatu portretulu ei, m'a farmecatu candu am aflatu-o pe promenada, m'a rapitu candu am aflatu-o inaintea cofetariei, si-acum, candu am aflatu-o acı, par câ m'a strapusu vederea ei intr'unu Olimpu, unde ea, gratiós'a si suav'a Venus, straluciá ea unu sóre alu frumsetii si sublimitătii. Si ca unu dieu, incatenatu de acést'a dieitia cuceritória, asié o priviam si eu pe copiliti'a mea reafłata.

Si candu accentele insufletitórie ale musicei incetara, candu joculu se finı, eu atunci am saritu rapede la amicul meu, baronulu Carolu I*, care erá mai aprópe de mine, si lu-prinsei cu convulsione de mana.

— Amice, — lu-intre bai cu nestemperu, aretandu a supra dieitiei mele, — cunosci tu pe copiliti'a aceea incantatória?

— Cum sê nu o cunosc! — mi-respondu ridiendu cu placere.

— Vina dara, vina si me recomenda! — i dısei esaltatu, si l'am trasu dupa mine, l'am mai tereitu dupa mine, ca sê me duca la ea, sê me facu cunoscutu cu ea...

Si in fine, tremurandu, am ajunsu inaintea ei, si confusu ca unu copilu stam inaintea ei.

— Verisióra draga, — audfi atunci pe introducatoriulu meu agraindu-o, — ti-recomendu acı...

— Ti-e verisióra? — lu-intrerupsei inse eu, tresarindu ca si lovitu de unu tresnetu.

— Da, — mi-dıse elu privind-me cu o surprindere nespusa, — e verisióra mea, barones'a Ana...

— Ana?... Ea e Ana? — eschiamai tremurandu, câ-ci cuventulu acest'a mi-sunà la urechi ca o bomba inspaimantatória.

Barones'a, care precum bine scimu, intr'

adeveru erá Ana, si verulu ei Carolu me priviau cu uimirea cea mai mare.

— Ea nu e barones'a Ana, nu póte fi, câ-ci eu sciu fôrte bine! — afirmâi ca ametîtu in tonu naltu si incredîbilu.

Vócea mea dubitatória, emotiunata si ne-esplicabila, si portarea mea nedémna ofensara adancu si visibilu pe baronés'a Ana.

— Cine e dlu acest'a? — intrebà ea apoi pe verulu ei, mesurandu-me pe mine cu ochii de la talpi pan' la capu.

— E dlu Iuliu Albanu, — respunse dinsulu, privindu-me si elu frapatu, nepotendu-si esplicá portarea mea.

— Ah! — se adresà ea apoi catra mine cu unu tonu respingatoriu si ironicu, — dta esti fiulu dlui consilieru Albanu?

— Ba, baronesa, — i respunsei gânga-vindu.

— Nu? — dîse ea cu mirare si-apoi me intrebà cu unu surisu si mai satiricu si dispre-tiutoriu: — Dóra esti asié dara fiulu unui po-pa sermanu, pe care inca lu-chiama Albanu?...

— Da, baronésa, — murmurai tremu-randu.

— Ha, ha, ha, mi-aducu a minte de dta! — rise ea acum cu ironia si batjocura nimici-tória, si cerendu bratiulu verului ei, care in-lemuise de scen'a acést'a necrediuta, fara de a me mai privi, se indepartà cu elu, si me lasà singuru, ca immarmuritu.

Unchiulu meu, care dintr'unu coltiu alu salci, a petrecutu tóte cu atentiunea cea mai mare, si-siopti acum cu o indestulire ne-spusa:

— Bravo! Am invinsu! Tóte s'au intem-platu inca mai bine decâtu cum le-am calcu-latu, si delocu me voiu convinge câtu de minu-natu l'am curatu si-acum de amorulu seu ne-bunu!...

Si unchiulu meu pasí apoi catra mine.

Dar eu tremurandu, alergai din sal'a de dantiu, unde paratii par' câ se clatinau si se inverteau cu mine, si ajungendu intr'o chilfa laterala, unde nu erá nime, am caditu ca ni-micitu intr'unu fotelu.

M'am prinsu ca turbatu cu manile de si-nulu meu, voiam s'apucu anim'a mea, voiam s'o smulgu din mine, si s'o sfaramu tóta...

— Dómne! — eschiamai cu fiori. — Acés-t'a e resplata amorului?...

— Da, — audii vócea unchiului meu care m'a urmaritu neobservatu, — da, pentru câ amorulu teu a fostu nebunu!...

La cuvintele aceste exprimate cu o aspri-me taiatória, me scolai ca palmuitu din fotelulu meu, si diarindu faci'a severa a unchiului meu mi-se cutremurà totu trupulu.

— Da, da, nefericitule, — continuà un-chiulu cu asprinse totu mai mare, — amorulu teu a fostu nebunu, si acum éca, ai sê suferi pentru nebuni'a ta!...

Cutremuratu si mai tare de vócea si faci'a lui, pe care n'am mai vediutu-o atâtu de seve-ra, ér recadiui in fotelulu meu doboritu de do-rrerile mele.

— Poteai, dragulu meu, — continuà apoi dinsulu cu o vóce mai domóla, — sê nu te es-puni la suferintiele aceste. Eu ti-am descoper-itu nebun'á ta, fara ca sê scí tu, si pentru ca sê te ferescu de urmârile triste ale nebuniei tale, m'am prefacutu chiar si morbosu, si sub masc'a acestui morbu, ti-am impartesîtu sufe-rintiele mele prin cari am trecutu, ti-am im-partesîtu cine m'a nefericitu si pe mine, ti-am impartesîtu din ce familia e Ana, si la ce te-ar poté conduce amorulu teu catra ea, si eu atunci credeam, câ prin acestu esemplu cutremura-toriu vei abdîce de ea, te vei curá de nebun'á ta fatala... Dar éca, încátu a folositu!...

— Iertare, unchiule draga! lu-rogai sco-landu-me si cadindu lacrimandu in bratiiele sale. — Iertare, câ-ci recunoscú acum si eu, câ amorulu meu a fostu nebunu.

— Nebunu dieu, — dîse elu, — si mi-pare bine, câ recunosci si tu, câ amorulu teu a fostu nebunu!... Dar pentru aceea, dragulu meu, tu nu trebuie sê fi acum desperatu. Fii barbatu. Ai trecutu prin suferintiele cari ti-le-am profetîtu, le-ai esperiatu si tu, si e bine, câ-ci esperinti'a face pe omu barbatu. E bine, fii dara barbatu!... Nu mai iubí pe cine te dis-pretiuesce! Aidamu dara, sê ne rentórcemu in sala, si dovedesce, câ voiesci a fi barbatu!...

— Da, unchiule draga, voiú sê fiu bar-batu, câ-ci: *nu o mai iabescu!* — i-am dîsu cu resolutiune firma, si de mana cu dinsulu, m'am rentorsu in sal'a de dantiu.

v.

Triumfulu.

Natur'a omului, chiar ca si natur'a uni-versului, e escentrica.

Dupa furtun'a cea mai grea, urméza tim-pulu celu mai seninu si frumosu.

Candu eram rentorsu in sal'a de dantiu, dupa furtun'a ce me ajunse si trecuse peste mi-ne, mai simtieam inca umedél'a ochiloru mei,

mai simtieam inca doreri, tóte erau inse usióre, cá-ci erau numai o evaporare placuta si scurta. In curendu inse, ochii mi-se limpedîra ca só-rele lucitoriu, dorerile mi-trecura ca aburii usiori ai pamentului, si eu... eram liniscitu ca zefirii usiorei cari incepu a renviá florile doborite de furtuna, anim'a-mi erá usióra ca radiele sórelui cari incepu a incaldî pamentulu, si faci'a mi-erá vesela si suridiatória ca si campîle si gradinile, mai verdi si mai incantatórie de plói'a care le-a spelatu.

Me simtieam, ca natur'a renviata.

Numai o fintia, asemenea unui noru negru, diariam din candu in candu, invertindu-se in giurulu meu, si-atunci faci'a mi-incepea a se intunecá.., acestu noru erá — Ana...

Eu inse, o incungiuram si nu voiam ca sê-mi mai conturbe petrecerea si bucurí'a mea.

Abié am intratu in sala, alergai catra frumós'a dsióra de casa, contes'a Cecilia, care conversá cu mai multe amice ale sale.

Intr'aceste se incepù a se jocá valsulu.

— Unde ai disparutu? — me intrebara tóte. — Eram chiar ingrigite, cá ti-a devenitu reu, si vomu perde pe jucatoriulu celu mai escelentu!...

— Unde? — dîsei suridiendu pentru complimentulu acest'a. — Éca, vi aretu unde!...

Si saríi la dsióra'a de casa, i cerui bratiulu, si cu ea pe sinulu meu, rapitu de accentele insufletítorie ale muzicci, am disparutu, ca sborandu, in invertiturile fantastice ale valsului...

— Si cu noi... si cu noi! — le audíi pe tóte strigandu dupa mine.

Dar eu me 'ndepartaí dantiandu usioru ca ventulu; dintr'unu anghiu in celalaltu alu salei sboram rapede ca gandulu, — eu dantiam si saltam, cá-ci acum anim'a mi-erá usióra, si nimicu nu mi-mai apesá sufletulu meu.

Am dantiatu cu Cecilia, am dantiatu cu Iulia, cu Elena, cu Alesandrina, cu Minerva, cu Angelina... am dantiatu cu tóte, numai cu — Ana nu...

Dispusetiunea si umorulu meu erá escelinte, eu conversam si mi-petreceam de minune cu tóte... numai cu — Ana nu...

In jocu si in petrecere me destingeam dintre toti; am devenitu merulu de cërta alu frumóselor dieitie ale seratei; tóte cercau societatea mea, tóte se grupau in giurulu meu... numai — Ana nu...

— Oh! — mi-dîceam cu indestulire fericitá, cugetandu la Ana, — Iuliu nu e asié de

neghiobu, nu e asié de despretiuitu ca odinóra!...

Si-atunci, prima-óra de candu m'am rentorsei din chili'a laterala, mi-aruncaí cu superbia si triumfu ochii in giurulu salei, ca sê vedu pe despretiuitóri'a de Ana...

Dins'a siedea pe unu divanu, in societatea amicului meu care me introdu se la dins'a.

Conversau amendoí, si conversarea loru parea a fi seriósá, cá-ci pe feciele loru se observá o iritatiune visibila.

D'odata Carolu se redicà, si pasí in directiune in care me aflam, ér Ana... cu ochi melancolici, se uità dreptu la mine... privirile nóstre se intalnira, si eu, in butulu vointiei mele, devení confusu...

Inse rapede me reculesei, mi am intorsu privirea de la dins'a, si diarindu pe dsióra Cecilia singuru, voiam sê alergu la dins'a...

Dar atunci me prinse óre-cine de umeri. M'am intorsu, si erá amiculu Carolu.

— Stâi frate, — mi-dîse, sê mai vorbimu si amendoí.

— Cu placere, — i respunsei, prindiendu lu amicalu de bratiu.

— Mi-pare fórte reu, ámice, de scen'a neplacuta de mai nainte, — dîse dinsulu.

— Oh, ámice, lasa-o. Eu am uitatu-o deja...

— Eu inse nu — mi dîse seriosu. — Eu n'am uitatu-o. Pe mine m'a surprinsu emotiunea ta curiósá, dar m'a surprinsu cu multu mai tare portarea vatematória a verisiórei mele...

— O lasa, — l'am intreruptu éra, — nu mai vorbí despre intemplantarea acést'a. Ti-spunu, eu am uitatu-o deja.

— Nu, frate, n'o potu, si nu poti s'o uiti! — mi-dîse elu prindindu-me de mana cu caldura. Asculta-me dar! Emotiunea ta si portarea ei m'a surprinsu, am dîsu. La inceputu nu-mi poteam esplicá nimicu. Am rogatu-o dar, sê-mi esplice ea. Ea inse m'a vatematu si pe mine, cá-ci mi-a respinsu rogarea cu superbia, si m'a lasatu singuru. Am osanditu superbi'a ei, dar cu atâta nu m'am indestulitu. Eu voiam cu ori-ce pretiu sê aflu caus'a acestui incidentu. Te-am privitu necurmatu cu atentiune, si am observatu, cá nici odata nu te-am vedutu asié voiosu si bine dispusu, cá nici odata nu ai bravatu asié de stralucitoriu ca dantiuitoriu si si curtesanu, am observatu cá ai atrasu in modu miraculosu privirile si atentiunea întregi societâti, si mai alesu alu sesului frumosu,

— câ erai omulu loru doritu, cu unu cuventu, câ erai eroulu dñlei!...

— Esti pré complesantu, amice! — lu-intrerupsei.

— Vorbescu seriosu, — mi-dîse elu. — Si, amice, eu o am tienutu si pe dinsu nence-tatu inaintea ochiloru. Si-am observatu, câ copil'a acést'a sburdalnica, a carei vialitate es-centrica nu avea nici odata finitu, acum, d'o-data, devine din ce in ce mai seriósa, mai in-chisa, mai melancolica... Am observatu, câ o cétia poternica a jalusiei i cuprinse ochii ei... si cu acesti ochi, te urmariá in totu loculu, ti-urmariá totu pasiulu, ti-urmariá tóta misca-rea... Si candu, cu usioritate de péna, pe si-nulu teu pe rondu cu tóte damele, dantiai c'o delicatétia rapitória, si numai cu — ea nu, si-nulu ei i se redicá poternicu, si suspiná adancu... Si candu, incungiuratu tu de tóte amicele ei, ti-petreceai atátu de minunatu cu ele, rideai atátu de veselu cu ele, si numai cu — ea nu, faci'a ei se 'ntunecá totu mai tare, n'avea stare, si alergá neliniscita dintr'unu locu in al-tulu!...

— Incéta! — i dîsei simtîndu câ cuvinte-le sale incepura a me emotiuná.

— Nu, nu incetu. Sê scfi si tu, câ veri-siór'a mea superba si dispretiuitória, si-a regretatu faptulu seu... Acum ea a venitu la mine, ea s'a imbiatu ca sê se esplice... Ea mi-a spusu, câ a gresítu... Ea m'a rogatu, sê-ti spunu, sê nu fii maniosu pe ea... sê uiti...

Carolu me prinse de mani, si manile mele tremurau.

— In fine, ea m'a rogatu, — continuá din-sulu, — sê te conducu la dins'a...

Eu tresarí poternicu. Simtîi, câ capulu ér mi-incepe a-mi ametí, si anim'a-mi éra incepe a-mi bate cu convulsione.

— Si tu vei vení! — mi-dîse apoi Carolu.

— Elu me prinse de bratiu, dar eu stateam ca inamortítu, eu siovaiaam...

In momentulu acest'a incepù music'a unu valsu.

— Tu vei vení, — continuá dinsulu, — si vei provocá-o la jocu!

Eu inca totu siovaiaam tremurandu.

Dar atunci ochii mei, cari ratecira la Ana, ér intelnira privirea ei melancolica si dore-rósa...

Eu nu mai potui resiste. Amiculu me con-duse de bratiu catra dins'a... si eu pasieam le-ganandu-me ca si imbetatu...

Apoi am statu... eram inaintea ei!...

Apoi simtîi numai, câ o tienu in bratiile mele... Si simtîi numai, câ rapede, fara de a scf de mine, me intorceam cu dins'a in rapito-riulu valsu...

Nu sciu câtu am jocatu asié, in urma inse, jocandu o condusei la locu, si voiam s'o lasu...

— Inca unu touru! — audíi vócea ei dul-ce si rogatória.

Si eu, fara de a poté dîce unu cuventu, am dantiatu dar mai departe, am mai dantiatu unu touru.

Si-acum ér voiam s'o lasu. Dar atunci diarfii ochii ei petrundiatori cari se rogau cu farmecu:

— Inca unu touru!...

Si eu... eu jocai mai departe, mai jocai unu touru...

Dar atunci, ajungêndu la loculu dinsei, o scapai din bratie... Ea cadiù pe divanu, ér eu, obositu de emotiunea mea nedescriptibila, si obositu de dantiu, érá sê cadu josu.

Dar amiculu meu me prinse de bratiu.

— Ací e pré mare nadusiél'a! — mur-murai.

— Da, — aprobà si Ana abié resu-flandu.

— Sê mergemu pucintelu afara! — dîse Carolu catra mine.

— Sê mergemu! — lu-rogai ferbinte.

Si mi-reculesei tóte poterile, me inchinai apoi confusu Anei, si plecaramu afara.

De locu simtîi apoi, câ me bate óre-cine pe umeri.

M'am intorsu. Erá unchiulu meu.

— Frumosu! — mi-dîse ironicu. — La mine nici n'ai venitu ca sê me joci — inca unu touru!...

— O lasa-me nu me mai batjocorí, — i respunsei abié resuflandu.

— Ba dieu eu nu te lasu, câ-ci am venitu sê-ti spunu, câ éca acum, mergemu a casa.

— Sê mergemu, unchiule draga! — lu-rogai cu bucuria.

Si peste câte-va minute ne aflaramu in trasura.

Acusi mi-trech obosél'a, acusi ér me recu-leasei si incepu a cugetá la tóte câte mi-s'au in-templatu in soireulu acest'a.

Candu sosiramu a casa, si voiam sê-i dîcu „odihna buna“ unchiului meu, elu me re-tienù.

— Spune-mi, — me intrebà elu, privindu-mi in facia, — barbatu ai fostu?...

— Barbatu! — i respunsei resolutu.
 — Barbatu? — me mai întrebă odata.
 — Da, unchiule draga, — i respunsei solemnu, — am fostu barbatu...

— Oh! — continuai rapede, — eu sciu de ce dubitezi dta! Asié e?... M'ai vediutu jocandu cu ea... m'ai vediutu tienendu-o in bratie si tremurandu cu ea ca unu copilu nebunu. ... Da, ai audîtu pôte cum mi-vorbiá de dulce... si-ai vediutu pôte cum mi-suridea de farmecatoriu... Da, m'ai vediutu jocandu cu ea pan' la ametîre... Si dta, asié e? ai crediutu că ér m'a imbetatu?...

— Rspunde mai bine tu! — mi-dîse unchiulu.

— Nu, unchiule draga, ea nu m'a mai imbetatu!... Nu farmeculu ei m'a ametîtu, ci dorerea, că a trebuitu sê jocu cu fiinti'a acést'a, care mi-a sangeratu de atâte-ori anim'a. Nu eram ametîtu de cuvintele si surisulu ei dulce, ci anim'a mi-erá revoltata in contra ei, care mi-a torturatu-o atât'a. Nu, nu unchiule draga, eu n'am uitatu, că dins'a m'a dispretiuitu, m'a vatematu atâtu de cumplitu!...

Ací am pausatu pucinu si suspinai cu dorere.

— Nu, unchiule draga, — i dîsei solemnu — eu *nu o mai iubescu!*...

Unchiulu meu me sarutà, si-apoi ne despartîramu.

VI.

In Pest'a.

Absolvasesm scolile gimnasiale.

Unchiulu meu me întrebà intr'o dî:

— Spune-mi, nepotielule, alesuti-ai insu-ti vre-o cariera?

— Mi-am alesu cea tehnica, — i respunsei.

— Bravo! Aceea am voitu sê ti-o recomendu si eu.

Dupa o pauza continuà apoi dinsulu:

— Dar én spune-mi si aceea, la care institutu cugeti a te pregatí pentru carier'a acést'a?

Nu i-am respunsu. Am tacutu. Întrebarea acést'a mi-venì grea.

— Cum? — me întrebà, — despre acést'a inca nu te-ai preugetatu?

— Nu, unchiule draga, — i respunsei in perplesitate.

Unchiulu me privì, par' că nu ar fi voitu sê-mi créda, si-apoi mi-dîse:

— E bine, déca e asié, ti-recomandu eu

dara, ca sê-ti alegi universitatea din Viena, că-ci e cea mai buna, si ací te vei poté perfec-tioná mai bine.

— Bine, — i respunsei.

Dar, nu sciu, acestu respunsu asié mi-a fostu de — silitu, am resuflatu greu candu am pronunsiatu acelu: „bine!“ par' că l'asiu fi trasu cu clestele din gur'a mea.

(Va urmá.)

Mihailu Cirlea.

Ce-i lipsesce?!...

(Dsiórei E...)

De te uiti la ea in facia,
 Pari că raiulu ti-i deschisu,
 Si din dîle, din viétia
 Transportatu in paradisu.

Vedi o frunte 'ncungiurata
 De unu peru castanu, frumosu,
 Ce te 'ncanta, te desféta,
 Undulandu-se in diosou.

Vedi doi ochi de porumbele,
 Ca lucéferii in diori,
 Dóue buze subtírele,
 Cari ti-placu câtu stai sê mori.

De te uiti apoi vr'odata
 La trupsiuru-i... si-o privesci,
 Animiór'a nu incéta
 De-a totu bate... s'o iubesci.

Câ e svelta, e naltutia,
 Si cu ambletulu usioru,
 Cum e mai mandra-o dragutia,
 Ce te 'nbéta de amoru...

Inse-acea frumósa dîna
 N'are ce s'ar mai poftí
 De la dins'a ca romana...
 Deci o spunu acum ací:

Romanesc'a n'o vorbesce,
 Nici nu vré ca s'o invetie;
 Ast'a-i totu, ce i lipsesce
 Si-i detrage din frumsetie!!

Atanase Tuducescu.

Amoru si dincolo de mormentu.

— Novela. —

De Ponson du Terrail.

(Urmare.)

— Séu pôte câ a moritu! — dîse unu versu in launtrulu dinsului, si la acêsta cugetrre a tremuratu, de si prin dins'a voiá a devinge infruntârile ce si le puse. Trista cale de nunta! — suspiná elu — dara eu nu potu face altmintrea, sum silitu!.. Ori traiesci ori ai moritu... iérta-me! Eu asiu fi remasu sinceru, déca remaneai si tu!...

III.

Erá o séra rece si senina de érna, candu ajunse vicomtele Ralph la marginea unei paduri de bradu, care formá mediuin'a posesiunii baronului de Roche-Noire. Vicomtele fu silitu a-si lasá servulu ce-lu in-socia in unu tégusioru, fiindu câ servulu credinciosu cadiuse in unu morbu periculosu. Si astfelu singuru singurelu a sositu la padure. I se spuse, câ in marginea padurei va aflá unu bordeiu, in care locuesce fiulu padurariului, care de comunu conduce pe straini prin padurea cea mare pana la castelulu Roche-Noire. Acum vicomtele stá inaintea bordeiului si batea la usia.

Peste pucinu din launtru intrebá unu vieisn pucinu tēmpitu: Cine e? Ce voiesce?

— Unu caletoriu, pe care trebue sē-lu conduce in castelulu Roche-Noire! — response caletoriulu.

— Sum obositu si n'am nici o voia de a conduce pe cine-va, — dîse din launtru acel'a-si viersu.

— Esí birbantule! Eu ti-oiu da bacsisiu! — dîse Ralph.

Peste câte-va mominte se deschise usi'a si esí o figura de statura abié midilocía, imbracata in manecariu vēnetu si in caltiuni mari de piele, dupa mod'a din regiunea aceea. In capu avea o palaría mare cu resfrantura lata, care i acoperiá mai de totu faci'a. Si afara de aceea erá cam intunerecu si numai néu'a respandea o lumin'a óre-care, Ralph dara numai fórte pucinu a potutu vedé faci'a junelui, care punendu-si pe umeru pusc'a, grabi inainte.

— Tu esti acelu Ioanu Denis, pe care mi-lu numira? — intrebá vicomtele.

Unu „da!“ silitu si caracteristicu fu respunsulu. Apoi inca mai tare grabi inainte junele, asié incátu vicomtele, pentru ca sē-i póta urmá, trebui sē-si impintene in buiestru calulu.

Este o privelisce morósa si intristátoria calarierea prin o padure solitaria atátu de intunecósa. Ramii de bradu ingreuiati de zapada se plecau spre drumu, care nu se potea cunósce decátu ca o mica linia alba, ca si pe ceriu calea lui Iacobu (via lactea). Pasii conducatoriului séu abié se poteau audi prin zapada. Ralph a avutu destulu timpu, ca sē se cufunde in cugetári, a caroru directiune s'a unitu intru atát'a cu regiunea aceea.

— Am ajunsu la sapa de lemnu! — cugetá elu, — nu am nimica avere si sum incungiuratu de detorii... si tóte aceste numai pentru câ acea femeia farmecatória mi-a turburatu anim'a, — si apoi m'a uitatu! Déca o asiu fi potutu revedé, si eu asiu fi fostu celu

mai bunu, celu mai sinceru si probabilminte si celu mai fericitu barbatu... Ér acuma, asemene unui birbantu nebunu caletorescu cu calari'a prin acêsta regiune, facia cu care berecurele si muntii patrici mele se potu privi ca si unu paradisu... Unu nobilu seracu care voiesce a se ajutá prin casetoria, ... care si-léga tóta viéti'a sa cu o necunoscuta, póte cu unu monstru ingrozitoriu! O, dara fugiti intunecóse ingrigiri! Eu sum inca destulu de june, si nu-i juru credintia, de si i dau man'a mea. Asié multi cunoscuti am, cari s'au casatoritu cu fete avute si nu-si privescu femeile decátu ca pe nisce servitórie de cuina, ma adese si mai pucinu. De ce sē nu me potu invetiá si eu cu o stare care e esié de tóte dílele?! Dara si cu tóte aceste consolatiuni, elu se simti descuragiatu, ma chiar nefericitu...

O, déca si-ar poté pune elu capulu seu blondu langa capulu cu perulu negru lucitoriu, care din nóptea aceea pururea a aternatu inaintea dinsului!... Departa te cugetare trista!

— Audi, baiate! — dîse apoi pentru ca sē se mai distraza incátu-va, — departe e inca Roche-Noire?!

— Cam de o jumetate de óra! — response conducatoriulu, fara ca sē caute inderetru.

Acestu june avea unu tonu caracteristicu, profundu si tēmpitu.

— Cunosci pe dsiór'a de Roche-Noire? — intrebá Ralph mai departe.

— Credu dieu eu!

— Frumósa-i?

— Ca si unu angeru, bunulu meu domnu!

— Ah?! Intru adevéru?... Apoi déca vei fi graitu adevéru, bacsisiulu nu va lipsi! Da, — asié-i dins'a de avuta precum se vorhesce? Dara spune-mi adevératu!

— Fara cea mai mica indoiéla! — response junele. — Baronulu de Roche-Noire e celu mai avutu omu in intregu tienutulu; padurea lui se estinde pe o surfacia de díce miluri, ér cealalta posesiune a dinsului cuprinde unu spaciu inca si mai mare. Insu-si castelulu, ori si câtu de vechiu se pare, — e obdusu cu auru, si in departare de dóue-dieci mile de la Nevers pana la Dijon si de la Auxerre pana la Autun, nu este nici unu june cavaleru, care sē nu ofteze dupa dsiór'a baronitia, care e chiar atátu de frumósa, pe câtu de avuta.

— Alu dracului! — murmurá Ralph, — díci ce-va baiete! — Apoi si are destui petítiori, — asié dara?!

Junele la acést'a scóse unu risetu caracteristicu, ... baremi inaintea lui Ralph asié de sarcasticu, parú acestu risu estraordinariu.

— Dóra si domni'a ta grabesci la petíte? — intrebá dupa aceea junele.

— O gácisi, baietielulu meu!

Junele response numai cu unu simplu „Ah!“ dara acestu oftatu fu espresu cu unu asié sarcasmu, incátu Ralph se redicá in siea si strigá dupa elu.

— Ce sē insemne acést'a, strengariule? Vorbesce numai!

— Dóra te-am vatematu?

— Ba! Dara dorescu a sci, ce sē insemne risu-ti caracteristicu. — Asié dara dsiór'a a avutu multi petítiori?

— Da.

— Si nimenea nu i-a cascigatu favórea?

Junele inaintandu neincetatu, si-scutură linu si majestosu capulu.

— Eu locuescu in bordeiulu de la marginea padurei, precum aceea o scfi si dta — dîse Junele. Totu eu am condusu pe acei domni frumosi si avuti, cari mergeau la Roche-Noire, spre a cere man'a dsiórei baronitiei, dara nici unulu n'au remasu acolo.

— Si de ce nu? Dóra nici nu au voitu a-i considerá domnisiór'a.

— O, nu dlu meu, nu a fostu asié! Ea si-tindea man'a la toti si si cunun'a inca se defigea. Dara candu vinea timpulu determinatu, nu audieam sunandu campan'a de cunun'a, ci vedeam unu calaretiu alergandu repede de catra Roche-Noire, cu freulu liberu, palidu ca mórtea, ca si candu l'ar fi alungatu monstriei infernului, si acestu calaretiu totu-de-una erá mirele.

— Intru adevéru? Asié dara de siguru e urita domnisiór'a! — dîse Ralph in unu tonu mai linu si esaminatoriu.

— Oh! Dta te insieli, dlu meu! Dsiór'a e frumósa ca si unu angeru... Dara Roche-Noire e unu locu afurisitu. Póte câ satan'a s'a incuibatu acolo!

— Ah! eu nu me temu de aceste, — dîse Ralph, ridiendu cu hohotu. Eu me ducu in Roche-Noire ca acolo sê si remanu.

— Da, vei remané peste o nópte! — dîse incetu Junele — si apoi te vei reinvórtce si dta... si inca póte sê si mori de frica, cum a patít'o si marquisulu des Ormes... La aceste deodata se oprí. Ralph cautá impregiuru, ... in pucina departare zarí ceva lumina, care se parea a atérná intre ceriu si pamentu.

— Acel'a colo e Roche-Noire! — dîse Junele. De aici si singuru vei poté merge pana acolo. Demanétia dara, demanétia gentilulu domnu!... Si totu odata pe buzele lui se iví unu risu asié de sarcasticu ca si risulu satanei. Apoi, asemenea unei umbre, disparú de langa Ralph in intunereculu noptii. Dar risulu lui inca totu resună in urechile lui Ralph, pana candu in urma a peritu de totu.

Ralph plinu de ingrigire a inaintatu mai departe cu calulu seu. Nu scimu, câ óre sér'a rece de érna séu altu ce-va a fostu caus'a, dara elu se cutremurá deodata din céfa pana in talpi.

I venira in minte vechile fabule cu spirite si demoni, ce audise in patri'a sa Scotica si si-continuá calea mai morosu decátu cum se cuvine unui tineru de dóue-dieci si doi ani, care pasiesce ca petitoriu.

— Birbantulu acel'a si-a batutu jocu de mine! — cugetá elu calarindu mai departe, dara las' viní-amu numai inainte câ-lu voiu invetiá eu. Unchiulu meu a dispusu cu baronulu casatori'a pe cale epistolaria, si eu, déca numai domnisiór'a de Roche-Noire nu e atâtu de urita ca nópteá, o voiu luá de femeia.

Se iví deja periferi'a intunecósa a castelului, care se redicá pe unu vîrfu de stanca. De si erá inca destulu departe, pentru de a poté deosebí in intunecime lucrurile din giurulu cetátii, dara i se parú câ acestu edificiu s'ar fi redicatu inca pe timpulu resbelorlu cruciate. Multe fabule vechi si in parte ingrozitórie erau impreunate cu acestu locu, dara baronii cari de seculu locuira aici, erau cunoscuti ca suditi credintiosi ai regelui si afara de aceea toti fusera nescé adevératu cavaleri. Cu tóte aceste inse, castelulu, cu mic'a iluminare, care stralucea melancolicu din ferestrele-i acufundate, avú influentia intunecósa a supra

lui Ralph. — Afara de aceea acolo domniá o linisce mormentala. In imaginatiunea vicomtelui se ivira tóte vechile romane despre cetátile spiritelorlu. Dara pentru acest'a dînsulu totu-si si-impintená calulu si galopandu pe dinaintea unei porti obduse cu place de feru, trase clopotielulu. Sunetulu campanelei resună solemnu, potemu díce dorerosu, in castelu, si sumutiá la latratu poternicu, canii de sentinela.

(Va urmá.)

N. F. Negrutiu.

Florile Parnasului Romanu.*)

Mam'a lui Stefanu celu Mare.

I.

Pe o stanca négra intr'unu vechiu castelu,
Unde cure 'n vale unu ríu mititelu,
Plange si suspina tiner'a domnitia,
Dulce si suava ca o garofitia;
Câ-ci in batalia sotiulu ei doritu
A plecatu cu óstea si n'a mai venitu.
Ochii sei albastrii ardu in lacrimelule,
Cum lucescu in róua dóue viórele;
Buclele-i de auru cadu pe albu-i sinu,
Rosele si crinii pe fati'a-i se 'ngânu.
Inse dómn'a sócra langa ea veghiéza
Si cu dulci cuvinte o imbarbatéza.

II.

Unu orologiu suna nópteá jumetate,
La castelu in pórtá óre-cine bate.
— Eu sum buna maica, fiulu teu doritu,
Eu, si de la óste me intoreu ranitu.
Sórtea nóstra fuse cruda asta-data:
Mic'a mea ostire fuge sfaramata.
Dar deschideti pórt'a... Turcii me 'ncongioru...
Ventulu sufla rece... ranele me doru!
Tiner'a domnitia la feréstá sare.
— Ce faci tu, copila? — díce dómn'a mare.
Apoi pe terésa singura-a esítu,
Si 'n tacerea noptii astu-felu a vorbitu:
— Ce spuni tu straine? Stefanu e departe,
Bratiulu seu prin taberi mfi de morti imparte;
Eu sum a sa muma, elu e fiulu meu,
De esti tu acel'a, nu-ti sum mama eu!
Inse déca ceriulu, vrendu sê 'ngreuneze
Anii vietii mele si sê me 'ntristeze,
Nobilulu seu sufletu astu-felu l'a schimbatu,
Déca tu esti Stefanu cu adevératu:
Apoi tu aice fara biruintia
Nu poti ca sê intri cu a mea vointia.
Du-te la ostire! pentru tíera mori,
Si-ti va fi mormentulu coronatu cu flori!"

III.

Stefanu se intórtce si din cornu-i suna,
Óstea lui sdrobíta de prin vái s'aduna.
Lupt'a ér incepe... dusmanii sdrobíti
Cadu ca nescé spice de securi lovíti.

Dimitrie Bolintineanu.

S A L O N U.

Balulu romanescu dín Pesta.

— *In 10 fauru.* —

Intru-o societate conversam odata cu o domnişóra frumósa despre — carnevalu.

— Scíi dle, — mi-díse dîns'a, — cum mi-asiu dorí eu viéti'a?

— Cum?

— Sê fia interesanta si petrecatória ca unu — carnevalu!

Eu atunci am surisu la dorinti'a acést'a naiva.

Acum inse, amabile cetitórie, voiescu a conversá cu dvóstre despre — carnevalu.

— Sciti dvóstre, vi dícu acum eu, — cum mi-asiu dorí viéti'a?

— Cum? — me întrebati.

— Sê fia interesanta si petrecatória ca unu — balu romanescu in Pesta!

Si-acum, nu-mi pasa, surideti si dvóstre la acést'a dorintia naiva a mea. Surideti, câ-ci mie mi-ramane acea mangaiare si asigurare placuta, câ tóte acele stimulate cetitórie, cari au participatu vre-odata la vre-unu balu romanescu in Pest'a, dimpreuna cu mine voru nutri in animile loru si voru simtí in peptulu loru dorinti'a si oftarea acést'a a mea!...

Unu balu romanescu in Pesta, dícu fara de a esagerá, e pentru Romanii de aci mai multu decâtu unu balu, cu multu mai multu, încátu n'avemu terminu de a-lu esprimá, si déca voim u a-lu asemená cu ceva, lu-potemu asemená numai cu nunt'a feciórei, in care dinsa si-asiédia atát'a fericire...

Inainte de nunta, feciór'a si-anumera órele, minutele, secundele, si nestemperulu i cresce din clipita in clipita pan' la diu'a fericirii sale; asié inainte de balu, si coloni'a, mai alesu juna, din locu, e intr'o miscare si nestemperu neindatinatu si dulce, si e dulce pentru câ ascépta — balulu multu doritu...

Inainte de nunta feciór'a si-serbéza „credintia-rea“ sa; asié si coloni'a romana din locu si-tiene inainte de balu „probele de jocu“, si aceste se numescu „probe de jocu“ pentru câ stim. nóstre familie nu voiescu sê le numésca serate...

Si in urma, sosese si nunt'a atátu de dorita a feciórei, in care dîns'a si-asiediéza atát'a fericire, si in care si-va petrece cu alesulu ei atátu de bine; inse totu asié, éca sosi si pentru coloni'a romana din locu si diu'a atátu de dorita de 10 fauru st. nou, si dîns'a, dupa atát'a acceptare si nestemperu, alérga catra pomposulu „Grand hôtél“, — la balu. . . .

Si-acum, coloni'a acést'a, e mai tóta coadunata in frumós'a si splendid'a sala de gala a acestui otelu maretiu, — e in balulu romanescu! . . .

Ohii ti-schinteiescu de placere, faci'a ti-suride de bucuria si peptulu ti-se innaltia de mandria, déca te vedi in giurulu acestei cununi frumóse de Romani, déca privesci acést'a colonia alésa si destinsa . . .

Te-ai totu delectá in privirea ei, inse ascultati, orchestrulu intóna mersulu electrisatoriu alu lui Mihaiu eroulu, si éca, tóte privirile se indrépta catra usi'a

salei, si condusa de pres. balului dlu Traianu Popescu, vedemu pe patrón'a balului, dn'a Elen'a Mocioni, intrandu in o toaleta eleganta, avendu pe capu o diadema de diamentu, si portandu unu vestmentu innainte de moire antique albu, decoratu cu dintele scumpe de Brusela si cu-o tunica c'unu slepu lungu de catifea vêneta.

Preste pucinu, dupa ce a intratu dîns'a in sala, music'a incetá, si intoná apoi delocu valsulu placutu si rapitoriu, si patrón'a balului cu presiedintele, si parchi numeróse rendu dupa ei incepura dantiulu, se deschide balulu, si se începù petrecerea cea mai atragatória si viala.

Onoratii veterani ai nostri, dimpreuna cu stim. loru socie, forméza cercu in giurulu dantiuitoriloru viali, si si animile loru începù a palpitá mai rapede, si petrunchi de fericirea filorlu si ficeloru loru, si in ochii loru, si pe feciele loru se reflectéza aceea-si bucuria si fericire

Si valsulu se jóca cu o insufletíre si pasiune totu mai fantastica.

Noi dar sê facemu cercu si mai largu acestorlu juni cari pe bratielu loru pórtá câte-unu angeru dragalasiu, sborandu cu ei usioru ca ventulu, si lasandu-i pe-unu momentu in fericirea loru, sê ne apropiámu catra coltiulu din drépt'a de acelu june care-e atátu de retrasu si pare a fi atátu de omotiuat.

— Frate, — lu întrebámu — de ce nu joci?

— Éa uita-te, — ni díce elu in locu de respunsu, — uita-te la copil'a aceea frumósa si mandra ca unu angeru, care ne-au farmecatu eri atátu de tare, uita-te, si ea e aci!

— E bine, déca e aci, nu o lasá sê siéda, du-te si dantiéza cu ea!

— Ce? . . . Eu sê jocu cu acelu angeru atátu de sublinu? . . . Eu s'o prindu de subsuori? . . . Eu sê-i alinu sinulu ei suavu pe bratielu mele? . .

— Da, da.

— Bine frate, me ducu dar sê jocu cu ea! si in sér'a acést'a nu va fi altu omu mai fericitu ca mine! . .

Si dînsulu, care a crediutu póte, câ nici odata nu va poté conveni cu copil'a acést'a a carei frumsetie l'a farmecatu intr'atát'a, acum o tienea aprópe la sinulu seu, acum i respirá resufu ei caldu, o portá pe bratielu sale, saltéza cu ea entusiasmatu si fericitu, — acum elu se bucura de atâte farmece a ei, se bucura, pentru-câ e in — balu. . . .

Dar éta se'ncepe „Roman'a!“ Toti dantiéza. Sê usámu de aceste mominte, spre a face o revista. Dintre cunoscutelu nóstre vedemu dantiandu unu frumosu buchetu de dame. Éta dómnele: Emilia Serbu (din Aradu,) Aurelia Vulcanu, Ermina Maniu, (din Viena,) Trombitasiu (din M. Osiorheiu,) Nedelcu (din Temisiór'a,) Martinoviciu, Deacu, Patrubani, barones'a Rhédey, Kállay, — domnişórele: Maria Mihali, Blanca Haica (din Viena,) Julia Ratiu, Eugenia Stupa, Laura Jonescu, Irina Nedelcu, bar. Jesenschi, baronesele sorori Cosma, etc.

Dar, amabile cetitórie, pentru-ca in sér'a acést'a sê ne veselimu, desfetámu si entusiasamámu deplinu,

ve rogu sê mai ascultâmu odata mersulu lui Mihaiu eroulu, pe care ér lu-intóna orsiestrulu, si apoi sê primu câtra usia, câ-ci éca, pe dins'a intra diece juni romani, parchi si in rendu, si imbracati in frumosulu costumulu nationalu ardelenescu.

Dinsii se însîra apoi la jocu, orsiestrulu intóna joculu natiunale „Batuta“, si ei, cu o fala natiunala, si cu o desteritate propria Romanului in jocu, incepu a esecutá acestu jocu frumosu si clasicu.

Aplausele i-au intempinat, applausele i-au urmatu sub decursulu jocului si applausele nu voiau sê mai incete, si-atunci dînsii, intre applausele cele mai sgomotóse suprinsera publiculu cu unu altu jocu, si mai frumosu, si mai clasicu, cu — „Calusieriulu.“

Judecandu dupa aplause, entusiasmulu toturoru a fostu la culme. *)

Si dupa atát'a petrecere si desfetare placuta urmá apoi — paus'a.

Sub pausa o scire imbucuratória cerculá rapede printre toti junii romani. A nume, câ tinerimea romana din Brasiovu si Timisiór'a au gratulatu telegraficu junimii romane din locu pentru arangiarea acestui balu.

Si dupa pauza?... Dupa pauza balulu incepu a fi si mai vialu si mai amuzantu, mai alesu in placutulu jocu „Cottilon“ arangiatu de dlu Georgiu Serbu cu multa frumsétia si istetíme.

Si numai de catra diori se despartî publiculu de la acestu balu, despre care tóte foile straine din locu n'au potutu scrie altu ce-va decâtu numai lauda, si au fostu constrinsc sê marturésca câ acestu balu au fostu unulu dintre cele mai reusíte si interesante câte s'au tienutu in carnevalulu presinte.

Aci la capetu nu potemu sê nu ne esprimâmu regretarea nóstra, câ mai multe familie romane, din felurite cause, n'au potutu participá la acestu balu. Regretâmu, inse sperâmu, câ pe anulu vítoriu cu totii ne vomu — revedé.

CE E NOU?

= (*Nenorocire mare*) s'a intemplat intr'un'a din dílele trecute in Pesta. Intr'o fabrica de firezatu lemne unu lucratoriu s'a apropiatu de firezatu manatu de vaporu, si acest'a la momentu l'a si firezatu in dóue.

= (*Ludovicu Rigondaud.*) unu jurnalistu francesu, care se aflá sositu in dílele trecute la Bucuresci, fu invítatu de catra guvernulu a parasí tiér'a numai decâtu. Din incidentulu acest'a in camera s'a si fa-

*) Scriitoriulu síreloru de susu, din modestia câ a fostu si dsa intre acesti tineri bravi si laudabili, reface numele jocatoriloru; noi inse, pentru câ ei au facutu sê tresalte de bucuria tóte animele romanesce prin productiunea de totu succésa a jocatoriloru rom. poporale, si pentru câ astufelu au redicatu in mesur'a cea mai mare originalitatea balului rom. din estu-anu lí publicâmu aci numele toturoru. Au fostu domnii: Petru Trutia (ca vatavu), Gavriela Mihali, Georgiu Serbu, Mihaiu Cirlea, Nicolau Benz'a, Samuilu Popu, Victoru Maniu, Petru Suciu, Vincentiu Popoviciu si Efremiu Juic'a.

Red.

cutu o interpelatiune, si ministrulu a respunsu câ ordinile date in privinti'a asta sunt fondate pe tari cuvinte, de óra-ce a aflatu câ dlu Rigondaud face parte din societáti de cari dsa vré sê ferésca tiér'a.

= (*Parintele episcopu Ivascoviciu*) devenitu in lun'a trecuta bolnavu periculosu, acuma se afla mai bine.

= (*La Timisiór'a*) se va tiené in 4 martiu c. n. unu balu romanescu in favorulu Alumneului romanu natiunale. Balulu se va dá in sal'a bereriei.

= (*O cameriera din Pesta*) citata inaintea tribunalului pentru furarea a 4 fl., recunoscu faptulu, inse adause cu ingeniositate. câ dins'a numai pentru aceea a furatu acei bani, ca astu-felu sê o scóta din cas'a aceea, unde fu insultata de — amorulu barbatului. Acésta descoperire a camerierei istetie de siguru e fórte inventiósca. Ea probabilmente voi sê inghimpa anim'a acusatóriei sale, cugetandu: déca tu vrei a me tramite la inchisóre, eu te voiu tramite in iadulu gelosiei.

= (*Multiamita publica.*) Se esprima prin acést'a multiamita publica dlui M. Dobo din Orastia, pentru procurarea si imprumutarea vestminteloru natiunale folosite la jocurile „Batut'a“ si „Calusieriulu“ dantiate in balulu romanu din Pest'a. Pesta, 15 fauru 1872. Comitétulu arangiatoriu.

Literatura si arte.

△ (*Societatea teatrala diletanta*) a studintiloru romani din Clusiu s'a disolvatu. Pe semne, junimea nóstra vediendu cum se cërta barbatii nostri „mari“, a voitu a-i imitá.

△ (*Dlu I. Papiu*) din Gherla publica prenumeratiuni la 15 predice bisericesci. Pretiulu nu se anuncia.

△ (*Arnoldu Ipolyi*) din incredintiarea academiei sciintifice ungresce arangéza pentru tipariu epistolele episcopului Nicolau Oláh, carele a fostu secretieriulu veduvei lui Ludovicu II. Episcopulu Oláh fiindu íromanu, credemu câ scrisorile lui voru fi interesante si pentru istoricii nostri.

‡ (*Insciintiare.*) Unu tablou fórte frumosu si mare, care represinta diece juni romani in vestminte romane natiunale, cari s'au produsu cu atáta succésu cu jocurile natiunale „Batuta“ si „Calusieriulu“, in balulu rom. din Pesta, dimpreuna cu comitétulu arangiatoriu alu acestui balu, constatatoriu din cinci membri, — se póte procurá cu 3 fl. 50 cr. la dlu Atanasiu Barianu, juristu, in Pesta, Alte Postgasse nr. 1.

△ (*Calendariulu Romaniei pe an. 1872*) a aparutu la Bucuresci in editiunea dloru librari G. Ioanide si A. Spirescu. Acestu calendariu cuprinde afara de materiale necesarie unui calendariu, multe scrieri literarie, intre altele dóue novele istorice originale de dlu N. D. Popescu, precum si alte istorióre, anecdote, si poesii de dnii Gr. Grandea si V. D. Paunu. Ca premiulu se dá si unu tablou istoricu natiunale.

△ (*Dlu N. F. Negrutiu.*) teologu in Gherla in sciintiéza, câ nu póte scóte la lumina cele dóue opere anunciade de dsa, din caus'a... etc. a se vedé indiferentismulu romanescu.

Glume si nu pré.

Hai se ridemu I

Hai sê ridemu fratióre,
Câ-ci cu risulu ici sub sóre
Treci dorerea si alénulu,
Invingi greulu si amarulu.
Hai sê ridemu! dar de cine?
— O! e lucru fórte-usioru,
Câ 'ntre noi, vedeti pré bine,
E de risu ori-ce omusioru.

Vedi acelu sumetiu ciocoiu,
Ce-si dâ aeru intre noi,
Par' c'ar fi din ceriu picatu,
Ori din vitia de 'mperatu?
— E de risu sermanulu prostu,
Natareu chiar din nascare;
Toti lu-scimu ce póma-a fostu
Si ce capu, vai de elu, are.

Hai sê-lu ridem dara frate,
Câ-ci ca dinsulu din pecate
Sunt la noi sute si mii
Nobili mandri de prostii!

Vedi ciocoiu 'mfumuratu,
Ce se crede omu de statu,
Diplomatu pré iscusitu
Si ministru apelpesitu?
— E de risu si-acestu boeriu
Ce speréza câ-o sê via
Éra-si timpulu celu de eri
Sê aiba nêmu in sclavia.

Hai sê-lu ridemu dara frate,
Câ-ci ca dinsulu din pecate
Mii si sute sunt la noi
Erburi rele si strigoi!

Vedi pe domnulu celu ghidusiu
Care-si dîce libersusiu,
Totu urlandu câ-i patriotu
Si in piatia si pe podu.
— E de risu si-acestu leheu,
Demagogu cu gur'a mare,
Ce se crede, crede dieu,
Salvatorulu tierei sale.

Hai sê-lu ridemu dara frate,
Câ-ci ca dinsulu din pecate
Mii si sute la noi sunt
Patrioti cu chic'a 'n ventu.

Vedi celu falnicu badaranu,
Tiantiósiu, dirju ca unu curcanu,
Ce se chiama deputatu,
Si in tiéra-i pré 'nsemnatu?
— E de risu si-acestu bobocu,
Ce nu scie ca sê lege
Dóue paie la unu locu,
Dar inse sê-ti faca lege.

Hai sê-lu ridemu dara frate,
Câ-ci ca dinsulu din pecate
Sunt multime adi la noi,
Mandatari de acestu soiu!

Vedi estu negru ipocritu,
Intr'o rasa invelitu,
Ce-ti vorbesce totu de ceri
De Cristos, de-a lui doreri?
— E de risu si acestu santu,
Care crede c'magesce
Omenirea pe pamentu
Sê se 'nchine lui orbesce.
Hai sê-lu ridemu dara frate,
Câ-ci ca dinsulu din pecate
Mii si sute se gasescu,
Santi ce dracului slujescu.

Vedi holteiulu ce-i frisatu,
C'unu lornionu in ochi bagatu
Si moditu fórte frumosu
Din cutie par câ-i scosu?
— E de risu si-acestu paiatiu,
Don Juan de mahalale
Ce-imitéza pe galanti
Fâr' lascaie 'n busunare.

Hai sê-lu ridemu dara frate,
Câ-ci ca dinsulu din pecate
Mii si sute-su câtu nu credi,
Tinerei de frundie-verdi.

Vedi acelu schiletu hidosu,
Ce se plimba 'n susu si 'n josu,
Aruncandu din ochii sei
Focu de-amoru pe la junei!
— E de risu pe câtu nu vedi,
Câ-ci poftesce-a fi iubita,
Candu ea este cum o vedi,
Chiar strigóica zugravita.
Hai sê ridemu dara frate,
Câ-ci ca dins'a din pecate
Mii si sute câtu poftesci
Sunt aici in Bucuresei!

Vedi celu angeru rapitoriu,
Ca placerea 'ncancatoriu,
Gingasiu, dulce ca unu crinu,
Ca o stea pe ceriu seninu?
— E de risu si-acestu odoru
Care jura câ iubesce
Si-apoi vinde-alu seu amoru
La ori-cine lu-platesce.

Hai sê-lu ridemu dara frate,
Câ-ci ca dinsulu din pecate
Invetiati ca d'al-de elu
Mii si sute-su felu de felu!

Hai sê ridemu fratióre,
Câ ci cu risulu ici sub sóre
Treci dorerea si alénulu
Invingi greulu si amarulu.
Hai sê ridemu! — Asié-i bine:
Eu ridu adi de cei natoti,
Altii éra-si ridu de mine,
Si-apoi draculu de noi toti!!!

I. V. Adrianu.

Suplementu: Romanulu: „De unde nu este
rentórcere“, còla VI.